

Paragraf 306

Ärendenummer KS2023/215

Program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare, daterad 2024-04-25.

Reservationer

Jesper Englundh (S), Solweig Sundblad (S), Johan Enfeldt (S), Linda Johansson (s) och Sverker Scheutz (V) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Kommuner får enligt kommunallagen lämna över verksamhet till privata utförare. Kommunen är fortfarande ansvarig gentemot invånarna för dessa verksamheter på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. Kommunfullmäktige ska varje mandatperiod, enligt 5 kap 3 § kommunallagen, anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Programmet ska också ange hur uppföljning ska ske samt hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Kommunstyrelsen beslutade i maj att skicka programmet på remiss till miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, upplevelsenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Samtliga nämnder har inkommit med svar på remissen. Nedan sammanfattas inkomna synpunkter och ändringsförslag och under respektive punkt finns en kommentar som svar på hur dessa beaktats. Upplevelsenämnden föreslår att tydliggöra gränsdragningen till idéburet offentligt partnerskap (IOP) och att det i programmet anges en rubrik "Avgränsning" med lydelsen "Programmet omfattar inte idéburet offentligt partnerskap (IOP). För partnerskap med den ideella sektorn gäller Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap."

Kommentar: I det fall kommunen ingår ett avtal, överenskommelse eller partnerskap där del av kommunal verksamhet utförs av en privat utförare ska detta program tillämpas. Bedömningen behöver därför ske i varje enskilt fall. Av den anledningen justeras inte programmet enligt förslaget.

Tekniska nämnden föreslår att namnge styrdokumentet som riktlinje istället för program.

Kommentar: Enligt kommunens regler för styrdokument (KS2019/723) ska detta styrdokument namnges som program i enlighet med lagstiftningen.

Tekniska nämnden föreslår att koppla samman programmet med reglerna för inköp och upphandling.

Kommentar: I det förslag som remitterades finns koppling mellan programmet och reglerna för inköp och upphandling. Exempelvis ska uppföljning av alla ingångna avtal ske löpande och det kan med fördel göras i samband med uppföljningen av verksamheter som utförs av privata utförare. Av den anledningen justeras inte programmet.

Tekniska nämnden föreslår en uppdatering av reglerna för intern styrning och kontroll.

Kommentar: Vid nästa tillfälle reglerna för intern styrning och kontroll ska revideras kommer förslaget beaktas.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-19 (2024-11-19 KSAU §202)

Tjänsteskrivelse, daterad 2024-10-23

Program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare, daterad 2024-04-25

Protokollsutdrag paragraf 107, Miljö- och byggnadsnämnden

Protokollsutdrag paragraf 143, Socialnämnden

Protokollsutdrag paragraf 116, Tekniska nämnden

Protokollsutdrag paragraf 81, Upplevelsenämnden

Protokollsutdrag paragraf 123, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Protokollsutdrag paragraf 114, Vård- och omsorgsnämnden

Yrkanden

Jesper Englundh (S) lämnar följande yrkande:

Återremiss:

2022-10-17 återremitterade kommunfullmäktige ärendet om Regler för inköp och upphandling för att arbeta in synpunkter från UAN. De viktigaste punkterna var dessa: Nämnden önskar därför att dessa områden även beaktas i hanteringen av Regler för inköp och upphandling:

- Hur och när berörda fackförbund ska involveras inför och i samband med en upphandling

- Rutin för att beslut ska fattas om en förnyad upphandling eller återtagande i egen regi
- Standardskrivningar om krav på insyn och meddelarfrihet som ska ingå i avtal.
- Krav på arbetsvillkor, exempelvis krav på kollektivavtal så långt som lagstiftningen medger.
- Upphandlade leverantörers användning av underleverantörer
- Verksamhetsövergångar, det vill säga kravställande när en ny leverantör tar över personalansvar från befintlig leverantör så att inga förlorar sina jobb.
- Uppsägningstid i de fall upphandling sker enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV), anpassad till kommunens åtagande att klara verksamheten i det fall en leverantör drar sig ur

Se också nämndens yttrande UAN2022/186:

2022-12-12 beslutade KF på nytt i ärendet Regler för inköp och upphandling utan att dessa synpunkter arbetats in och i tjänsteskrivelsen då motiverades detta med: "Enligt 5 kap. 3 § kommunallagen ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Det programmet är ett lämpligare dokument för de synpunkter minoriteten i fullmäktige har framfört jämfört med reglerna för inköp och upphandling. Det föreslås därför att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag på ett sådant program." Eftersom synpunkterna från UAN inte arbetats in i förslaget till program yrkar socialdemokraterna på att ärendet återremitteras så att de ovan nämnda synpunkterna från UAN (ärendenummer UAN2022/186) kan arbetas in.

Om yrkandet om återremiss inte går igenom så lämnar han följande 3 ändringsyrkanden:

Yrkande 1:

Texten under Mål och riktlinjer för upphandling ändras till:

"Övergripande krav som alltid ska ställas vid upphandling framgår av kommunens policy och regler för inköp och upphandling. Utöver dessa krav ska samtliga avtal innehålla:

- reglering av krav på insyn och meddelarfrihet
- krav på arbetsvillkor, motsvarande kollektivavtal, så långt som lagstiftningen medger
- reglering av hur och i vilken utsträckning upphandlad leverantör tillåts använda underleverantörer

- reglering av verksamhetsövergångar, det vill säga krav på att en ny leverantör i normalfallet ska ta över personalansvar från befintlig leverantör så att inga förlorar sina jobb och så att kontinuiteten för medborgare och omsorgsanvändare inte skadas i onödan."

Yrkande 2:

En ny rubrik Inför beslut om upphandling införs före stycket om Beredskapsplan: "Varje nämnd ska inför varje beslut om att förlänga ett upphandlat avtal eller genomföra en förnyad upphandling i det fall ett avtal har löpt ut fatta ett beslut om verksamheten ska återtas i egen regi eller om den ska fortsätta att handlas upp. Inför varje sådant beslut, samt inför beslut om helt nya upphandlingar, ska samverkan ske med lokala arbetstagarorganisationer."

Yrkande 3:

Rubriken Beredskapsplan vid oplanerad avveckling ändras till Beredskapsplan för återtagande i egen regi, och det efterföljande stycket ändras till

"Enligt kommunens regler för intern styrning och kontroll ska respektive nämnd besluta och följa upp en intern kontrollplan enligt kommunens tidplan. I planen ska det göras en bedömning om det finns någon risk att privat utförd verksamhet oplanerat kan komma att avvecklas. Om det finns risk för avveckling ska en beredskapsplan tas fram för att kunna hantera ett eventuellt oplanerat upphörande av bedriven verksamhet.

För att möjliggöra ett strukturerat återtagande ska uppsägningstiden i samtliga avtal där leverantören själv kan välja att avveckla sin verksamhet, exempelvis avtal enligt LOV, vara sex (6) månader om inte särskilda skäl föreligger.

I samband med varje förnyad upphandling av ett tidsbegränsat åtagande enligt LOU finns per definition en risk att verksamhet som utförts i privat regi inte kommer att kunna fortsätta. Detta eftersom det inte är säkert att upphandlingen resulterar i några anbud som uppfyller kraven. En plan för återtagande i egen regi ska därför tas fram i samband med varje förnyad upphandling av verksamhet som upphandlas enligt LOU."

Sverker Scheutz (V) och Johan Enfeldt (S) yrkar bifall till Jesper Englundhs (S) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden meddelar kommunstyrelsen att förslag till beslut är:

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. anta program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare, daterad 2024-04-25.

Ordföranden finner att det finns ett yrkande från Jesper Englundh (S) och ställer dessa mot varandra.

Ordföranden frågar först kommunstyrelsen om den ska besluta om ärendet idag eller återremittera ärendet. Ordföranden finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan bifalla eller avslå Jesper Englundhs (S) yrkande och finner att kommunstyrelsen avslår densamma.

Beslutet skickas till:

-